Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
JULIANE KOKOTT
3 päivänä syyskuuta 2015 [1]

Asia C-346/14

Euroopan komissio
vastaan

Itävallan tasavalta

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely — SEU 4 artiklan 3 kohdan, luettuna yhdessä SEUT 288 artiklan kanssa, rikkominen — Direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 1 ja 7 kohdan virheellinen soveltaminen — Unionin vesipolitiikka — Lupa vesivoimalaitoksen rakentamiseen Schwarze Sulm -jokeen — Veden tilan huononeminen — Tilan uudelleenarviointi — Hoitosuunnitelman korjaaminen

I **Johdanto**

1. Ristiriidassa muiden ympäristötavoitteiden kanssa voi olla paitsi ilmastoystävällisen uusiutuvan energian tuottaminen tuulivoimaa hyödyntämällä [2] myös vesivoiman hyödyntäminen. Tämän osoittaa komission nyt käsiteltävä kanne, joka liittyy pieneen vesivoimalaan toistaiseksi pääosin koskemattomalla Schwarze Sulm -joen yläjuoksulla Itävallan Alpeilla. Komissio tukeutuu kanteessaan vesipuitedirektiiviin [3] sisältyvän huonontamiskiellon ennakkovaikutukseen ja katsoo, ettei hanke ole perusteltu.

2. Ratkaisevaa on kuitenkin se, että Itävallan viranomaiset ovat korjanneet Schwarze Sulmin tilan arviota oikeudenkäyntiä edeltäneessä vaiheessa. Tästä seuraa, ettei komission moittimaa tilan huononemista ole tapahtunut eikä sitä tarvitse näin ollen myöskään perustella.

II **Asiaa koskevat oikeussäännöt**

3. Vesipuitedirektiivin keskeisistä ympäristötavoitteista ja mahdollisista poikkeuksista säädetään sen 4 artiklassa seuraavaa:

”1. Vesipiirien hoitosuunnitelmissa esitettyjä toimenpideohjelmia käytäntöön saatettaessa:

a) pintavesien osalta

1 — Alkuperäinen kieli: saksa.

2 — Ks. samana päivänä esittämäni ratkaisuehdotus komissio v. Bulgaria (C-141/14).

3 — Yhteisön vesipolitiikan puitteista 23.10.2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY (EYVL L 327, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivien 2000/60/EY ja 2008/105/EY muuttamisesta vesipolitiikan alan prioriteettiaineiden osalta 12.8.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2013/39/EU (EUVL L 226, s. 1).

i) jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön tarvittavat toimenpiteet, jotta ehkäistään kaikkien pintavesimuodostumien tilan huononeminen, ottaen huomioon mahdollisuus soveltaa 6 ja 7 kohtaa ja rajoittamatta kuitenkaan 8 kohdan soveltamista;

ii) – –”

III **Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet**

4. Itävallan Steiermarkin osavaltion viranomaiset myönsivät 24.5.2007 vesilainsäädäntöön perustuvan luvan vesivoimalan rakentamiseen Schwarze Sulm -jokeen.

5. Viranomaiset määrittivät vesistön ekologisen tilan päätöksessä ”erinomaiseksi”.[4] Päätöksessä kuitenkin myös todettiin, että yläjuoksun suuntaan kohdasta, johon voimala oli tarkoitus rakentaa, otetaan vähäinen määrä vettä (31 litraa sekunnissa) juomavedeksi.[5]

6. Voimalaa varten on tarkoitus rakentaa niin kutsuttu tirolilainen pato ja johtaa pääosa vedestä yli 10 kilometriä pitkien putkistojen kautta 480 metriä alempana sijaitsevaan voimalarakennukseen ja sen jälkeen, kun vesi on kulkenut turbiinien läpi, jälleen takaisin alajuoksulle. Padon muodostamaa estettä lievennetään helpottamalla kalojen vaeltamista padon rakenteilla, joilla voidaan jopa kompensoida kalojen liikkumiselle yläjuoksun suuntaan aiheutuvat haitat, mutta myös joen veden tilan huonontuminen estää kalojen vaeltamista. Lisäksi odotettavissa on alajuoksulle vaeltavien kalojen kuolemia, kun ne joutuvat turbiineihin.[6] Päätöksessä esitetyn päätelmän mukaan hankkeen toteuttamisen jälkeen vesistön tila on arvioitava enää hyväksi.

7. Vuonna 2006 komissio vastaanotti kantelun hankkeesta ja kehotti lokakuussa 2007 Itävaltaa esittämään huomautuksensa. Se kuitenkin keskeytti menettelyn vuonna 2010 sen jälkeen, kun Itävallan liittovaltion viranomaiset olivat peruuttaneet hankkeelle myönnetyn luvan.

8. Itävallan Verfassungsgerichtshof julisti maaliskuussa 2012 liittovaltion viranomaisten päätöksen kuitenkin pätemättömäksi, joten alkuperäinen lupa oli jälleen voimassa.

9. Asiaan liittyviä seikkoja tutkittuaan komissio tuli siihen tulokseen, että myöntäessään hankkeelle luvan Itävalta ei ole soveltanut asianmukaisesti vesipuitedirektiiviin sisältyvää huonontamiskieltoa koskevaa poikkeussääntelyä, vaikka sitä on sovellettava analogisesti SEU 4 artiklan 3 kohdasta, luettuna yhdessä SEUT 288 artiklan kanssa, seuraavan vesipuitedirektiivin 4 artiklan ennakkovaikutuksen yhteydessä. Komissio kehotti näin ollen 26.4.2013 uudelleen Itävaltaa esittämään huomautuksensa ja osoitti sille 21.11.2013 perustellun lausunnon, jossa viimeiseksi määräajaksi puutteiden korjaamiselle asetettiin 21.1.2014.

10. Oikeudenkäyntiä edeltäneen vaiheen aikana Steiermarkin viranomaiset muuttivat lupaa 4.9.2013 tehdyllä päätöksellä. Liitteisiin tehtyjen muutosten, jotka eivät ole merkityksellisiä käsiteltävän asian kannalta, lisäksi päätöksessä todetaan, että Schwarze Sulmin tila ei ole erinomainen vaan pelkästään hyvä, koska hankkeen sijaintikohdasta yläjuoksulle päin vettä otetaan juomavedeksi. Näin ollen hanke ei heikennä vesistön tilan luokitusta, ja tilan huononeminen on pois suljettua.

11. Koska Itävallan vastaukset eivät kuitenkaan tyydyttäneet komissiota, se nosti nyt käsiteltävän kanteen, jossa se vaatii, että unionin tuomioistuin

4 — Vastineen liite, s. 41 ja 46.

5 — Vastineen liite, s. 46 ja 47.

6 — Vastineen liite, s. 48.

1) toteaa, ettei Itävallan tasavalta ole noudattanut SEU 4 artiklan 3 kohtaan ja SEUT 288 artiklaan perustuvia velvoitteitaan, koska se ei ole soveltanut yhteisön vesipolitiikan puitteista annetun direktiivin 4 artiklan 1 ja 7 kohdan säännöksiä asianmukaisesti myöntäessään luvan vesivoimalaitoksen rakentamiseen Schwarze Sulm -jokeen

2) velvoittaa Itävallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

12. Itävalta vaatii, että unionin tuomioistuin

— hylkää komission kanteen ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

13. Asianosaiset ovat esittäneet kirjallisia huomautuksia asiasta. Unionin tuomioistuin päätti, ettei suullista käsittelyä tarvita.

IV **Oikeudellinen arviointi**

A *Kanteen tutkittavaksi ottaminen*

14. Itävalta katsoo, ettei kannetta voida ottaa tutkittavaksi. Sen mukaan komissio ei ensinnäkään kuvaa riittävän täsmällisesti velvoitteita, joita se väittää Itävallan jättäneen noudattamatta (tästä jäljempänä 2 kohta). Toiseksi Itävalta katsoo, ettei komission tehtävään perussopimusten valvojana kuulu valvoa Itävallan viranomaisia näiden pannessa unionin oikeutta konkreettisesti täytäntöön yksittäistapauksessa (tästä jäljempänä 3 kohta).

15. Aluksi on kuitenkin määritettävä tarkemmin kanteen kohde (tästä jäljempänä 1 kohta).

1. Kanteen kohde

16. Kanteen kohdetta on täsmennettävä, koska lupa vesivoimalalle myönnettiin 24.5.2007 mutta lupaa muutettiin 4.9.2013 tehdyllä päätöksellä, siis ennen perustellun lausunnon osoittamista ja siinä asetetun määräajan päättymistä 21.1.2014.

17. Komissio toteaa tästä, ettei se ole sisällyttänyt viimeksi mainitussa päätöksessä tehtyä Schwarze Sulmin vedenlaadun luokituksen alentamista erinomaisesta hyvään kannevaatimukseensa vaan että kanteen perustana on edelleen veden erinomainen laatu.

18. Ymmärrän tämän väitteen siten, ettei komissio vaadi toteamaan, että unionin oikeutta on rikottu alentamalla Schwarze Sulmin vedenlaadun luokitusta, mutta että se riitauttaa liitännäisesti tämän luokituksen alentamisen ja siten luvan myöntämisen 4.9.2013 tehdyn päätöksen muodossa.

19. Koska viimeksi mainittu päätös ei ollut SEUT 258 artiklan mukaisen huomautusten esittämistä koskevan kehotuksen kohteena, herää kysymys, voiko se – ja sillä muutettu 24.5.2007 tehty päätös – olla nyt käsiteltävän kanteen kohteena.

20. SEUT 258 artiklan nojalla nostetun kanteen kohde rajataan tunnetusti kyseisessä määräyksessä tarkoitetussa oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä. Näin ollen kanne voi perustua ainoastaan oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä esitettyihin väitteisiin. Oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn tarkoituksena on nimittäin antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle yhtäältä tilaisuus täyttää unionin oikeuden mukaiset velvoitteensa ja toisaalta tilaisuus puolustautua asianmukaisesti komission

esittämiä väitteitä vastaan.[7]

21. Tämä oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn tarkoitus edellyttää, että komissio ottaa huomioon jäsenvaltion toimet, jotka se toteuttaa oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn kuluessa. Muutoin komissio ei voisi reagoida jäsenvaltion velvoitteidensa noudattamiseksi toteuttamaan toimeen.

22. Komissio ei voi esittää lisäväitteitä tällaisten uusien toimien perusteella ilman oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä,[8] mutta se voi edelleenkin vedota alkuperäisiin väitteisiin, sikäli kuin moititut toimet ovat edelleen voimassa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä.[9]

23. Ensi näkemältä 4.9.2013 tehty päätös ei vaikuta komission 24.5.2007 tehdystä päätöksestä esittämään väitteeseen. Komissio nimittäin arvostelee siinä lähinnä voimalan perusteluja, joita ei muotoilla perustavasti uudelleen ensiksi mainitussa päätöksessä.

24. Vedenlaadun luokituksen alentaminen erinomaisesta hyväksi vie kuitenkin pohjan komission väitteeltä Schwarze Sulmin vedenlaadun huononemisesta,[10] joka vaatisi sen mukaan perusteluja. Siksi komissio kyseenalaistaa myös luokituksen alentamisen.

25. Kanne ei siten kohdistu toimeen, joka on edelleen olennaisin osin voimassa siihen myöhemmin tehdyistä muutoksista huolimatta. Pikemminkin 4.9.2013 tehdyllä päätöksellä muutetaan komission moittimaa 24.5.2007 tehtyä päätöstä kanteen arvioinnin kannalta ratkaisevan seikan osalta.

26. Tästä huolimatta oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä ei ollut tarpeen aloittaa uudelleen alusta. Itävalta nimittäin teki päätöksensä 4.9.2013 tietoisena meneillään olleesta oikeudenkäyntiä edeltävästä menettelystä. Kyse ei siten ole sen puolustautumisoikeuksien heikentämisestä. Kyseisellä toimella pyritään pikemminkin viemään pohja komission väitteiltä. Kyse on viime kädessä meneillään olevassa menettelyssä käytettävästä puolustautumiskeinosta, joka ei sinänsä voi synnyttää velvoitetta toteuttaa oikeudenkäyntiä edeltävä menettely uudelleen kokonaisuudessaan. Muutoin jäsenvaltiot voisivat tämänkaltaisilla toimilla estää jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn.[11]

27. Kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä olisi arvioitava toisin, jos komissio vaatisi unionin tuomioistuinta toteamaan, että Itävalta on rikkonut unionin oikeutta 4.9.2013 tekemällään päätöksellä. Tällöin kyse olisi kanteen kohteen kielletystä laajentamisesta oikeudenkäyntiä edeltävään menettelyyn nähden. Kuten komission vastauksessaan esittämä selvennys vahvistaa, kannevaatimusta ei kuitenkaan pidä tulkita näin.

2. Kanteen täsmällisyys

28. Itävallan ensimmäinen väite koskee sitä, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 120 artiklan c alakohdan mukaan kannekirjelmässä on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Näiden mainintojen on oltava riittävän selkeitä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin tuomioistuin voi harjoittaa valvontaansa. Tästä johtuu,

7 — Ks. esim. tuomio komissio v. Belgia (C-221/03, EU:C:2005:573, 36 ja 38 kohta); tuomio komissio v. Kypros (C-340/10, EU:C:2012:143, 21 kohta) ja tuomio komissio v. Saksa (C-211/13, EU:C:2014:2148, 22 kohta).

8 — Tuomio komissio v. Belgia (C-221/03, EU:C:2005:573, 41 kohta).

9 — Ks. vastaavasti tuomio komissio v. Belgia (C-221/03, EU:C:2005:573, 39 ja 40 kohta).

10 — Ks. tästä jäljempänä 40–44 kohta.

11 — Ks. vastaavasti tuomio komissio v. Itävalta (C-203/03, EU:C:2005:76, 30 kohta) ja tuomio komissio v. Belgia (C-221/03, EU:C:2005:573, 40 kohta).

että niiden oleellisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen, joihin kanne perustuu, on ilmettävä johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi itse kannekirjelmän tekstistä ja että kannekirjelmässä esitetyt vaatimukset on muotoiltava yksiselitteisesti, jottei unionin tuomioistuin lausuisi kanteen ulkopuolelta tai jättäisi lausumatta jostakin perusteesta. [12]

29. Itävallan mukaan komissio on rikkonut näitä vaatimuksia, koska se ei ole täsmentänyt, mitä SEU 4 artiklan 3 kohtaan, luettuna yhdessä SEUT 288 artiklan kanssa, sisältyviä velvoitteita Itävalta on sen mukaan jättänyt noudattamatta. Komissio ei ole myöskään perustellut, missä määrin vesipuitedirektiivin 4 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä 7 kohdan kanssa, on ylipäätään sovellettava direktiivin säännöksinä.

30. Tätä perustelua ei kuitenkaan voida hyväksyä. Komissio nimittäin viittaa kannekirjelmän 25 ja 26 kohdan mukaan kannevaatimuksellaan Akheloos-jokea koskevaan tuomioon, jossa todettiin, että jo ennen kuin vesipuitedirektiivin 4 artiklaa voitiin soveltaa, jäsenvaltiot eivät SEU 4 artiklan 3 kohdan, luettuna yhdessä SEUT 288 artiklan kanssa, mukaan saaneet vakavasti vaarantaa vesipuitedirektiivin 4 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamista. [13] Itävalta ei käsittele tätä väitettä enää vastauksessaan.

3. Komission valvontatoimivallan laajuus

31. Kun tarkastellaan unionin oikeuden konkreettista täytäntöönpanoa yksittäistapauksessa, Itävalta ei kiistä sitä, että komissiolla on oikeus valvoa unionin oikeuden täytäntöönpanoa konkreettisissa yksittäistapauksissa ja saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä. [14] Itävalta vastustaa pikemminkin sitä, että komissio tarkastaa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten eri näkökohtia punnitsemalla tekemän päätöksen.

32. Tämä väite on kuitenkin hylättävä jo siksi, että kysymykset siitä, missä määrin unionin oikeuden riidanalaisissa säännöksissä annetaan toimivaltaisille kansallisille viranomaisille harkintavaltaa eri näkökohtien punnitsemiseen ja onko tämä harkintavalta mahdollisesti ylitetty, eivät liity jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin vaan sen perusteltavuuteen.

B *Kanteen perusteltavuus*

33. Asianosaiset kiistelevät lähinnä siitä, onko luvan myöntäminen vesivoimalalle perusteltua vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdan periaatteiden mukaan. Itävallan 4.9.2013 tekemä muutospäätös huomioon ottaen on kuitenkin tutkittava, onko ylipäätään havaittavissa huononemista, joka vaatii perusteluja.

1. Sovellettavat säännökset

34. Koska käsiteltävässä asiassa on kyse vuonna 2007 tehdystä päätöksestä, jota muutettiin vuonna 2013, kyseeseen tulee kaksi muodollisesti erilaista sääntelyä, nimittäin vesipuitedirektiivin 4 artikla ja kyseisen säännöksen ennakkovaikutus.

12 — Tuomio komissio v. Suomi (C-195/04, EU:C:2007:248, 22 kohta) ja tuomio Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto (C-209/13, EU:C:2014:283, 30 kohta).

13 — Tuomio Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias ym. (C-43/10, EU:C:2012:560, erityisesti 57–67 kohta).

14 — Ks. esim. tuomio komissio v. Saksa (C-431/92, EU:C:1995:260, 19 kohta ja sitä seuraavat kohdat); tuomio komissio v. Saksa (C-20/01 ja C-28/01, EU:C:2003:220, 30 kohta) ja tuomio komissio v. Kreikka (C-394/02, EU:C:2005:336, 16 kohta).

35. Vesipuitedirektiivin 4 artiklan mukaisia velvoitteita on voitu soveltaa suoraan vasta 22.12.2009 alkaen, jolloin päättyi jäsenvaltioille vesipuitedirektiivin 13 artiklan 6 kohdassa vesipiirin hoitosuunnitelmien julkaisemiselle asetettu määräaika. [15] Luvan myöntäminen voimalalle vuonna 2007 ei siten kuulunut vielä mainitun säännöksen soveltamisalaan vaan kyseisenä ajankohtana sovelletun 4 artiklan ennakkovaikutuksen piiriin. Sen mukaan jäsenvaltioiden oli pidättäydyttävä toteuttamasta toimenpiteitä, jotka olivat omiaan vakavasti vaarantamaan vesipuitedirektiivin 4 artiklassa säädetyn tavoitteen saavuttamisen. [16]

36. Vesipuitedirektiivin 4 artiklaa voitiin sitä vastoin kiistatta soveltaa vuonna 2013, jolloin toinen päätös tehtiin. Kyseistä päätöstä on siten arvioitava 4 artiklan perusteella. Vesipuitedirektiivin 4 artiklan ennakkovaikutus olisi edelleen merkityksellinen ainoastaan sikäli kuin vuonna 2013 tehty päätös ei vaikuta vuonna 2007 tehtyyn päätökseen.

37. Vuonna 2013 tehdyn päätöksen kohteena on se, missä määrin hanke vaikuttaa Schwarze Sulmin tilaan. Näin ollen se kuuluu vesipuitedirektiivin 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa säädetyn huonontamiskiellon piiriin.

38. Unionin tuomioistuin on äskettäin – hieman yllättäen [17] – selventänyt, että kyseessä on pintavesimuodostuman tilan huononeminen heti, kun ainakin yhden vesipuitedirektiivin liitteessä V tarkoitetun laatutekijän tila huononee yhdellä luokalla. Tässä yhteydessä on merkityksetöntä, johtaako tämä huononeminen pintavesimuodostuman luokan alenemiseen kokonaisuudessaan. Jos tämä liitteessä V tarkoitettu laatutekijä kuuluu jo alimpaan luokkaan, kaikenlainen kyseisen tekijän huononeminen merkitsee pintavesimuodostuman ”tilan huononemista”. [18]

39. Mainitut laatutekijät ja niitä vastaavat tilaluokat määritellään normatiivisesti vesipuitedirektiivin liitteessä V olevassa 1.2 kohdassa, ja niiden vertailtavuus määritettiin kolmen ylimmän luokan – erinomainen, hyvä ja tyydyttävä – osalta jäsenvaltioiden välisessä, näiden vertailtavuutta koskevassa interkalibrointimenettelyssä. [19] Liitteessä V olevassa 1.2.1 kohdassa mainitaan esimerkiksi jokien yhteydessä neljä biologista laatutekijää, nimittäin kasviplanktonin, makrofyyttien ja fytobentosin, pohjaeläimistön ja kalaston tila, kolme hydrologis-morfologista laatutekijää, nimittäin hydrologinen järjestelmä, joen esteettömyys ja morfologiset tekijät, ja lisäksi kolme fysikaalis-kemiallista laatutekijää, nimittäin yleiset olosuhteet, yksilöidyt synteettiset pilaavat aineet ja yksilöidyt ei-synteettiset pilaavat aineet.

2. Huonontamiskiellon soveltaminen

40. Näin tulkittua huonontamiskieltoa soveltaessaan komission olisi osoitettava hankkeen vaikuttavan Schwarze Sulmiin siten, että ainakin yksi kyseisen vesistön laatutekijöistä huononee yhdellä luokalla.

41. Oletettavasti olisi verrattain yksinkertaista osoittaa, että unionin tuomioistuimen määrittämien arviointiperusteiden perusteella hanke johtaa vesipuitedirektiivin 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettuun tilan huononemiseen esimerkiksi biologisten laatutekijöiden osalta. [20] Komissio ei kuitenkaan väitä tällaista huononemista tapahtuneen, eikä Itävallalla ollut mahdollisuutta puolustautua vastaavaa väitettä vastaan. Tällainen huononeminen ei siten ole tämän menettelyn kohteena.

15 — Tuomio Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias ym. (C-43/10, EU:C:2012:560, 51–56 kohta).

16 — Tuomio Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias ym. (C-43/10, EU:C:2012:560, 60 kohta).

17 — Ks. julkisasiamies Jääskisen vakuuttava ratkaisuehdotus Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2014:2324, erityisesti 100 kohta).

18 — Tuomio Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433, 69 kohta).

19 — Tuomio Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433, 57 ja 58 kohta).

20 — Vastineen liite, s. 182.

42. Komissio pikemminkin väittää, että hanke huonontaisi vesistön kokonaisarviota yhden luokan verran, nimittäin erinomaisesta hyvään. Tällainen huononeminen edellyttää, että ainakin yksi laatutekijä huononee yhdellä luokalla, ja käsittää siten unionin tuomioistuimen tulkinnassa tarkoitetun huononemisen.

43. Tämä komission väite on ristiriidassa Steiermarkin viranomaisten 4.9.2013 tekemän päätöksen kanssa. Siinä todetaan, että Schwarze Sulmin tila on kyseessä olevalla alueella alkuperäisestä arviosta poiketen vain hyvä. Päätöksen mukaan voimalahanke ei siten voi huonontaa Schwarze Sulmin tilaa erinomaisesta hyvään.

44. Näin ollen kanne voi menestyä vain, jos komissio kumoaa Schwarze Sulmin tilasta 4.9.2013 tehdyssä päätöksessä esitetyn uuden arvion.

45. Komission väitteet perustuvat siihen, että uusi arvio poikkeaa hoitosuunnitelman tiedoista. Komission mukaan Schwarze Sulmin kyseisen osan arviota ei olisi saanut muuttaa tilapäisesti voimalahankkeen arvioinnin yhteydessä. Sovellettavaa hoitosuunnitelmaa olisi pikemminkin pitänyt mukauttaa tätä tarkoitusta varten. Tässä yhteydessä komissio lisäksi väittää, että uusi arvio perustuu uusiin arviointiperusteisiin ja ettei yleisölle ole tarjottu riittävää osallistumismahdollisuutta. Komissio ei kuitenkaan kyseenalaista uuden arvion sisältöä.

46. Vesipuitedirektiivin 4 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava pintavesien ja pohjavesien osalta merkitykselliset suojelutoimet vesipiirien hoitosuunnitelmissa esitettyjä toimenpideohjelmia toteutettaessa.[21] Tämä tarkoittaa, että myös huonontamiskiellon soveltamisesta on päätettävä yleensä hoitosuunnitelmaan sisältyvien tietojen perusteella.

47. Näihin tietoihin sisältyy kyseisen pintaveden tila. Vesipuitedirektiivin liitteessä VII olevan A kohdan 4 alakohdan mukaan hoitosuunnitelman tietoihin on nimittäin sisällyttävä 8 artiklan ja liitteen V mukaisesti toteutettujen seurantaohjelmien tulokset kartan muodossa.

48. Komissio päättelee tästä, että vesistöjen tilan uudelleenarviointi on sallittua ainoastaan hoitosuunnitelman ajantasaistamisen yhteydessä, joka on tehtävä vähintään joka kuudes vuosi.

49. Tämä väite pitää paikkansa sikäli kuin uudelleenarviointi pohjautuu uusiin arviointiperusteisiin, sillä tällaisia arviointiperusteita on sovellettava kaikkiin suunnitelman piiriin kuuluviin vesistöihin yhtenäisen hoidon turvaamiseksi.

50. Komissio tosin väittää, että nyt tarkasteltava uusi arvio perustuu tällaisiin uusiin arviointiperusteisiin, nimittäin vuonna 2010 pintavesien ekologian laatutavoitteista annettuun Itävallan asetukseen.[22] Siihen sisältyy uusia arviointiperusteita vuodelta 2009 peräisin olevaan ensimmäiseen hoitosuunnitelmaan verrattuna. Komission väite ei kuitenkaan voi menestyä. Tosiasiallisesti Itävallan hoitosuunnitelma nimittäin perustui jo kyseiseen asetukseen.[23]

51. Myös tiedot juomavedenotosta Schwarze Sulmin yläjuoksulla[24] olivat tiedossa jo luvan myöntämisajankohtana vuonna 2007.[25]

21 — Tuomio Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias ym. (C-43/10, EU:C:2012:560, 51 ja 52 kohta).

22 — Pintavesien ekologisen tilan määrittämisestä annettu maa- ja metsätalous-, ympäristö- ja vesihuoltoministerin asetus (Verordnung des Bundesministers für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft über die Festlegung des ökologischen Zustandes für Oberflächengewässer; Bundesgesetzblatt 2010, osa II, nro 99, 29.3.2010).

23 — Kansallinen vesienhoitosuunnitelma 2009 – NGP 2009, (http://www.bmlfuw.gv.at/dms/lmat/wasser/wasser-oesterreich/plan_gewaesser_ngp/nationaler_gewaesserbewirtschaftungsplan-nlp/ngp/NGP_Textdokument_30_03_2010.pdf, s. 100).

24 — Kanteen liite A-10, s. 144.

25 — Kanteen liite A-14, s. 7.

52. Vuonna 2013 tehdyllä päätöksellä pyritään siten tosiasiallisesti soveltamaan ensimmäistä kertaa oikein hoitosuunnitelmaa koskevia arviointiperusteita. Kyse on hoitosuunnitelmassa olevan virheen korjaamisesta, jonka tosiasiallista oikeellisuutta komissio ei kyseenalaista tässä menettelyssä.

53. Tällaisen virheen korjaamisen on oltava lähtökohtaisesti mahdollista. Kuten jo Kungfutse nimittäin totesi: [26]

54. Olisi vaikea ymmärtää, että viranomaisten edellytettäisiin tekevän päätöksen todistettavasti virheellisten tietojen perusteella vain, koska tiedot sisältyvät hoitosuunnitelmaan. Tällöin hankkeiden toteuttamiselle voisi olla edelleen perusteettomia esteitä, ja kuten Itävalta perustellusti esittää, myös direktiivin suojatavoitteet vaarantuisivat, jos jälkikäteen ilmenee seikkoja, jotka edellyttävät tiukempia suojelutoimia.

55. Käsiteltävässä asiassa lähtökohdaksi ei näin ollen pidä ottaa hoitosuunnitelmassa Schwarze Sulmin tilasta esitettyä arviota vaan sen tosiasiallinen tila, jota komissio ei kyseenalaista sisällöllisesti. Komission väittämä tilan huononeminen erinomaisesta hyvään ei siten ole mahdollista.

56. Komissio ei voi kyseenalaistaa tätä toteamusta myöskään siten, että se moittii hoitosuunnitelman mukauttamatta jättämistä ja arvostelee yleisölle annettuja osallistumismahdollisuuksia. Riippumatta siitä, ovatko nämä muodolliset ja menettelyoikeudelliset väitteet perusteltuja, ne eivät nimittäin voi johtaa siihen, että Schwarze Sulmin tilaa pidettäisiin tässä menettelyssä erinomaisena, jos se on unionin tuomioistuimelle esitettyjen tietojen mukaan vain hyvä.

57. Jos komission väittämää huononemista ei voida todeta, sitä ei tarvitse myöskään perustella. Tästä syystä myöskään komission näistä perusteluista esittämää arvostelua ei voida hyväksyä.

58. Kanne on näin ollen hylättävä.

V **Oikeudenkäyntikulut**

59. Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan.

VI **Ratkaisuehdotus**

60. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

26 — Keskustelut XV:29 tarkoittaa: tehdä virhe ja jatkaa entiseen tapaan, *se* on todellinen virhe.